

Utvärderingsrapport för huvudområdet etnologi, avancerad nivå

1 december 2022

Inledning/bakgrund

Utvärderingen omfattar utbildningen i etnologi på avancerad nivå. Bedömargruppen bestod av Sandra Torres ordf, professor i sociologi, sociologiska institutionen Uppsala universitet, Torunn Selberg, professor i kulturvetenskap, Universitetet i Bergen, Fredrik Nilsson, professor i nordisk etnologi, Åbo Akademi, Mahin Rahavi, studentrepresentant, Uppsala studentkår. Gruppen rekryterades genom studierektor och utsågs av Historisk-filosofiska fakultetens kvalitetsutskott på grundnivå och avancerad nivå. Fakulteten rekryterade en studentrepresentant men lyckades inte hitta någon doktorandrepresentant. Bedömargruppen genomförde utvärderingen av både avancerad och forskarnivå. Nivåerna rapporteras om var för sig. Utvärderingen innehöll en självvärdering med fördjupad del som genomfördes under läsåret 2021/2022. Bedömargruppens utvärdering genomfördes under perioden 1 september till 27 oktober 2022. Utöver självvärderingsdokumentet försågs bedömargruppen med 34 bilagor + mappar innehållande kursplaner, litteraturlistor, exempel på övningsuppgifter, uppsatser, tentamina, kursvärderingar, kursinstruktioner, rapporter, policys mm. Godkända och väl godkända masteruppsatser valdes ut slumpmässigt av fakulteten. Platsbesöket ägde rum 6 och 7 oktober och innehöll under dag 1 intervjuer med prefekt, tidigare studierektor för forskarnivå och nuvarande studierektor för avancerad och forskarnivå, studenter, doktorander och lärare. Dag 2 arbetade gruppen med sammanställning på plats och återkopplade muntligt i ett möte med prefekt, ställföreträdande prefekt och studierektor.

De viktigaste slutsatserna av utvärderingen

Historiska-filosofiska fakulteten har sedan tidigare beslutat att lägga ner flera masterprogram varav masterprogrammet i humaniora med inriktning etnologi utgör ett. Mot denna bakgrund har institutionsledningen valt att ersätta det nedlagda programmet, som hade ett lågt söktryck, med ett internationellt. I ljuset av det låga söktrycket, en svag genomströmning, programmets i vissa avseenden problematiska struktur och inte minst de synpunkter som studenterna förmedlade under platsbesöket anser bedömargruppen att det är rimligt att institutionen har valt en ny riktning för det nya programmet. Bedömarutlåtandet ska gälla masterprogrammet i humaniora med inriktning etnologi, men i och med att det är nedlagt har utvärderingen i lika stor utsträckning fokuserat på förutsättningarna för den nya internationella inriktningen.

Institutionsledning och ämneskollegium i etnologi anser att utvärderingens kritiska synpunkter till stor del stämmer. Institutionsledning och kollegium ser det som värdefullt att bedömargruppen blickat framåt och kommer att ha nytta av de synpunkter som framkommit i utvecklingen av det nya programmet. Det intervjuade lärarkollegiet anser att det var svårt att i samband med utvärderingen diskutera en utbildning som läggs ner och en som inte startat ännu. Det blir för hypotetiskt då det ännu inte finns erfarenheter av det som ska komma.

Bland *utbildningens styrkor* nämner bedömargruppen att lärarna var uppskattade av studenterna och ansågs mycket kompetenta. Studenternas erfarenheter av praktikförlagda studier lyftes också fram som givande. Bedömargruppen understryker att det etnologiska kollegiet består av ytterst kompetenta och erfarna medarbetare, vilket innebär att det nya programmet har en betydande utvecklingspotential.

I relation till *utbildningens svagheter och utvecklingsområden* anser bedömargruppen att det finns strukturella, arbetsmiljömässiga, didaktiska och pedagogiska utmaningar som härrör från det nu nedlagda programmet som kollegiet måste hantera om det nya programmet ska kunna bli framgångsrikt.

- En av de viktigaste punkterna handlar om bristande ledning och de rekommenderar därför att institutionsledningen omgående utser en etnologisk ämnesföreträdare med mandat att leda ämnets utveckling. Institutionsledningen tar rekommendationen på allvar och i samråd med kollegiet ges en av lektorerna en ledande roll för att utveckla det nya masterprogrammet som får bli en startpunkt för att utveckla utbildnings- och forskningsmiljön, främja kollegialitet och öka synkroniseringen mellan utbildningsnivåerna. Institutionsledningen undersöker möjligheten att rekrytera en lektor med erfarenhet av forskningsledning under 2023.
- Studenterna upplevde informationsflödet som problematiskt i det tidigare programmet. Antingen för mycket information för tidigt eller för lite och/eller fördröjd information. De upplevde även utbildningsmiljön som ”rörig” och svår att hantera. De hade upplevt svårigheter att förstå hur utbildningen är upplagd, hur progression ska ske samt vilken ämnesdidaktisk grundsyn som genomsyrar programmet. De menade även att examensarbetets inriktning förväntades väljas tidigt i utbildningen, vilket upplevdes som problematiskt i det gamla programmet. I den nya strukturen har arbetet med examensarbetets inriktning senarelagts.
- Bedömargruppen har intrycket av att det nu nedlagda programmet präglades av en otydlig ämnesdidaktisk och pedagogisk grundsyn samt av ovanligt mycket självständigt arbete. I förhållande till den här punkten anser lärarkollegiet att bilden av etnologilärarna inte stämmer, då den ger intrycket av att det saknas pedagogiska modeller och lämnar studenterna helt till självstudier. Kurser som Etnologisk vetenskapssyn och Metod och text har föreläsningar, seminarier, inlämningar och coaching under kursernas gång. Kurserna innehåller vetenskapsteori, fält-, skriv- och analysmetoder. Det hindrar inte att kollegiet ser behovet av pedagogiska och didaktiska diskussioner för att säkerställa att examensmålen uppnås och att en samsyn utvecklas.
- Vid inrättandet av det nya programmet förefaller det inte ha gjorts en systematisk omvärldsanalys och inventering av s.k. ’best practices’. Det är därmed oklart hur programmet ska profilera sig gentemot exempelvis masterutbildningar i etnologi respektive folkloristik i Finland och Baltikum.

Planerade åtgärder och utvecklingsinsatser

Institutionen har upprättat en plan för rekrytering av undervisande personal. Ett biträdande lektorat är utlyst och kommer att tillsättas med 1-2 lektorer den 1 september 2023. Under 2023 vill institutionen utlysa ett lektorat för en etnolog med erfarenhet av forskningsledning. Ansvar: Prefekt.

Två processer initieras och genomförs parallellt för att stärka etnologi på avancerad nivå:

Utveckling av det nya masterprogrammets specifika innehåll genom att inrätta en arbetsgrupp. Gruppens uppgifter omfattar

- 1) att göra en fördjupad omvärldsanalys,
- 2) se över innehållet i de reviderade kurserna vad gäller innehåll och didaktik,
- 3) ta fram litteratur på engelska,
- 4) förbereda inför kursstarten för det nya programmet.

Denna punkt samordnas med planerad åtgärd för grundutbildningen i etnologi ”Ta fram en plan inom kollegiet för grundutbildningens synkronisering med det nya internationella masterprogrammet samt för samverkan med andra utbildningar i Norden”. Gruppen konsulterar och inkluderar regelbundet hela kollegiet. Studenter rådfrågas.

Resurser/budget: 30 lt för kursutveckling fördelas på gruppens 3-4 medlemmar under VT2023.

Ansvar: Camilla Asplund Ingemark (som leder masterutvecklingen) i samverkan med studierektor AN.

Identifiera och diskutera etnologins bidrag till samhällsfrågor och arbetsmarknad – utveckla praktikkursen. Samverkan sker med antropologins motsvarande process och utvecklingen av Kuseprogrammets introduktionstermin, praktiktermin och inriktning mot omvärldsfrågor och arbetsmarknad. I utvecklingsarbetet ingår att utveckla etnologiutbildningens relation till omvärldsfrågor och arbetsmarknad.

- Under mars arrangeras en heldag med etnologer utifrån som utvecklat utbildningens koppling till arbetsmarknad samt med etnologer i arbetslivet.
- Praktik kursen utvecklas och målsättningen förtydligas. En lista över tidigare praktikplatser upprättas. Resurser/budget: 12 LT för föreläsare och rådgivare utifrån (se åtgärder för GU), 2 lt för tidigare programansvarig att sammanställa praktiklistan.
Ansvar: studierektor AN, GU och programansvarig för Kuseprogrammet.
- *Genomföra en alumn-kartläggning* för vidareutveckling och aktivering av existerande alumnätverk. Resurser/budgetering: en lärare ges i uppdrag att utföra kartläggningen och ges 42 lektorstimmar för uppdraget som innefattar grundutbildning och avancerad nivå i både antropologi och etnologi (se GU).
Ansvar: prefekt och ställföreträdande prefekt.

Institutionen har anställt en kommunikatör för att arbeta mer ingående med hemsidan. Information om arbetsmarknadsfrågor förstärks i form av praktik- och jobb möjligheter, intervjuer med tidigare masterstudenter och doktorander, information om pågående forskningsprojekt.

Ansvar: Studierektor AN/FN förmedlar information, kommunikatör genomför.

För institutionens båda program på avancerad nivå ('kulturanthropologi' och 'etnologi och folkloristik') planeras följande åtgärder:

- Ett ämnesspecifikt och ett gemensamt handledarmöte för avancerad nivå införs en gång per termin.
- Kursplanen för examensarbetet revideras till att omfatta tre delkurser (7,5hp + 7,5hp + 30hp) VT2023.
- Ventileringsprocessen ses över i samråd med handledarna VT2023.
- Det månatliga masterseminariet utvecklas med fokus på processen av att producera och bearbeta empiriskt material.
- Möjligheten att ersätta kursen 'avancerad empirisk datainsamling' med en kurs för att systematisera, bearbeta och analysera empiriskt material diskuteras. Om så beslutas inrättas den fr o m läsåret 23/24.
- En månatlig träffpunkt (online fieldwork café) via zoom inrättas för studenter på avancerad och forskarnivå som befinner sig i fält VT2023.

Ansvar: Studierektor AN

Samtliga åtgärder följs upp på upptaktsmötet i januari 2024.

Ansvar: Prefekt, studierektor AN/FN